

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringsdepartementet

Yttrande över rapporten Oschyssta affärsmetoder – en rapport med författningsförslag

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Energimarknadsinspektionen (Ei) har lämnat förslag till Klimat- och näringsdepartementet gällande ändringar av ellagen (1997:857). Ändringarna innebär att en definition av leverantör av mellanhandstjänster införs i ellagen, att leverantörens skyldigheter enligt ellagen samt elhandelsföretags skyldigheter tydliggörs. Förslaget innebär också att mikroföretag får ångerrätt när ett avtal med ett elhandelsföretag eller leverantör av mellanhandstjänster ingås på distans, att elmarknadens aktörer åläggs en anmälningsskyldighet till Energimarknadsinspektionen, att användningen av och formkrav för fullmakter på elhandelsmarknaden regleras samt att uppsägningstiden av ett elhandelsavtal inte får överskrida en månad.

Förslaget föreslås enligt remissen träda i kraft 1 januari 2024. Men Ei anger att tidpunkten för ikraftträdandet kan behöva ändras beroende på hur beredningen inom Regeringskansliet fortskrider.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Ei anger att myndigheten under de senaste åren sett en ökning av vad de kallar tvivelaktiga affärsmetoder bland elhandelsföretagen i Sverige. Utvecklingen ska ha synts i de klagomål som inkommer till Ei. Utvecklingen beskrivs också uppfattats på samma sätt av andra myndigheter och organisationer, som Konsumentverket, Energimarknadsbyrån och Energiföretagen Sverige. De tvivelaktiga metoderna beskrivs påverka agerandet på elhandelsmarknaden negativt och skada förtroendet för marknaden som helhet. Syftet med förslaget som helhet anges därför vara att motverka oschyssta affärsmetoder på elhandelsmarknaden för att elanvändarna ska kunna bli starkare och tryggare samt känna ett ökat förtroende för elhandelsmarknaden.

Regelrådet gör följande bedömning. I remissens konsekvensutredning har förslagets bakgrund på ett föredömligt sätt beskrivits enligt Regelrådet. Bakgrund och syfte för förslaget som helhet samt för förslagets olika delar framgår tydligt.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Remissen innehåller en beskrivning av alternativa lösningar till regleringen dels som helhet, dels för de olika delarna av förslaget. Alternativa hanteringar för att uppnå syftet beskrivs vara informationskampanjer och frivilliga överenskommelser. Ei menar dock att det redan pågått och pågår flera informationsinsatser för att komma åt problemen men åtgärderna anses inte vara tillräckliga. Inte heller de frivilliga överenskommelserna anses vara tillräckliga eftersom de bygger på just frivillighet där det kan antas att företag som arbetar genom oschyssta affärsmetoder inte kommer ansluta sig till överenskommelserna. Ei menar dock att informationsinsatser och branschöverenskommelser fortsatt kommer vara viktiga för att komma åt problemen med oschyssta affärsmetoder men bedömningen är att reglering är nödvändig för att uppnå önskat resultat.

För förslaget avseende leverantörer av mellanhandstjänsters skyldigheter beskrivs en alternativ lösning vara att i stället för att reglera vilka skyldigheter leverantören har att informera reglera vilka rättigheter till information som elanvändaren har. Den lösningen hade dock inte varit tillräcklig för de fall en konsument ingått ett uppdragsavtal med leverantören eftersom det så skulle kunna räcka med att leverantören mottager informationen. Ett företag med oschyssta affärsmetoder skulle då kunna fortsätta sin verksamhet utan att elanvändaren förstår vad som pågår.

Alternativa lösningar avseende förslaget om ångerrätt för mikroföretag beskrivs vara vilken storlekskategori som ska användas för företagen som ska omfattas av ångerrätten, göra det möjligt för alla företag att avtala bort ångerrätten, reglera så att inga mikroföretag kan avtala bort ångerrätten, och ett alternativ där en avgift införs för att nyttja ångerrätten.

Ei har bedömt att Europeiska kommissionens definition av mikroföretag passar väl för de problem som finns där två näringsidkare inte bör anses vara jämbördiga och utifrån de klagomål som kommit in.

Alternativet att göra det möjligt för alla företag att avtala bort ångerrätten har valts bort då det enligt Ei fortfarande skulle vara möjligt för företag med oschyssta affärsmetoder att lura elanvändare. Däremot har alternativet att inget mikroföretag ska kunna avtala bort ångerrätten valts bort för att inte skapa en ogynnsam position för mikroföretagen på elhandelsmarknaden. Detta eftersom risken att ångerrätten används systematiskt vid prissänkningar skulle leda till höga riskpremier eller att elhandelsföretag undviker mikroföretag över lag. Det föreslås därför en förbrukningsgränsen i förslaget om 200 000 kWh per år. Gränsen är en avvägning mellan en låg gräns där företag med konsumentliknande ställning inte får avsett skydd och en hög gräns som skulle öka risken att ångerrätten används systematiskt för att få bättre pris vid perioder av prisnedgångar. Den sista alternativa lösningen i remissen avseende förslaget om ångerrätt för mikroföretag är att införa en avgift för nyttjandet av ångerrätten. Det skulle enligt Ei dock innebära att mikroföretag skulle behöva betala en avgift för att komma ur avtal som ingåtts med oschyssta affärsmetoder, varför alternativet förkastats.

Ett alternativ till det förslag som berör anmälnings- och rapporteringsskyldigheter är att enbart elhandelsföretag eller enbart leverantörer av mellanhandstjänster ska omfattas. Det skulle dock innebära att en elanvändare har olika rättigheter beroende på vilken aktör elanvändaren möter på marknaden och även sämre konkurrensvillkor för aktörerna.

Ei beskriver också hur de övervägt att samordna anmälningsplikten med den planerade elmarknadshubben för informationsutbyte mellan elmarknadens aktörer. Men eftersom arbetet med hubben är pausat och ingen tidpunkt för återupptagandet med arbetet är satt samt eftersom Ei anser att behovet av informationen är högt, är det inget alternativ de gått vidare med. Ett alternativ till att Ei utvecklar ett eget it-system för inlämnande av informationen är att samordna med andra myndigheter om uppgifterna. Alternativet anses dock inte vara tillräckligt och jämförelsevis för kostsamt för att gå vidare med.

Ett mer kostsamt alternativ hade varit att införa ett system med tillstånd eller licens för att verka på elhandelsmarknaden men alternativet beskrivs vara betydligt mer resurs- och tidskrävande för både Ei och företagen. Alternativet riskerar också att höja trösklarna för att komma in på marknaden, vilket skulle påverka konkurrensen negativt.

I remissen har Ei övervägt att reglera en förseningsavgift i stället för ordningen med föreläggande. Förslaget avvisas dock i nuläget och Ei anger att de inväntar att reglerna om anmälnings- och rapporteringsplikten trätt i kraft och efterföljsamheten kan utvärderas.

För förslaget om fullmakter anger Ei att det övervägts att inte ställa formkrav men utifrån information som framkommit i dialogmöten och utifrån problembilden bedöms formkraven vara nödvändiga.

Alternativa lösningar till förslaget om uppsägningstid anges vara att så kallade portföljvital undantas kravet och att ha en tvingande bestämmelse om uppsägningstid för alla mikroföretag. Att undanta portföljvital anses inte vara möjligt eftersom det ger möjlighet för företag med oschyssta affärsmetoder att utnyttja undantaget genom att rikta in sig på sådana avtal. Att ha en förbrukningsgräns om 200 000 kWh per år vad gäller de tvingande uppsägningstiden anses inte nödvändigt eftersom de företagen bedöms ha tillräckliga resurser och kompetens för att ses som jämbördiga avtalsaktörer.

Remissen innehåller Ei:s bedömning av vilka effekter som uppstår om ingen reglering kommer till stånd. Sådana effekter beskrivs vara att problemen associerade med oschyssta affärsmetoder på elhandelsmarknaden befaras öka. Skadorna som uppstår, till exempel onödigt dyra elhandelsavtal förmodas fortsätta. Även elanvändarnas och marknads schyssta aktörers förtroende för elhandelsmarknaden och för myndigheternas möjlighet att hjälpa dem kommer fortsätta att urholkas. Det anges också att om ingen reglering kommer till stånd kommer konkurrensförhållandena på elhandelsmarknaden fortsätta vara ojämna.

Regelrådet gör följande bedömning. Ei har enligt Regelrådet tydligt beskrivit vilka alternativa lösningar som funnits och vilka som övervägts för alla delförslag. Beskrivningen ger en god uppfattning om varför alternativen valts bort. Även beskrivningen av effekter om ingen reglering kommer till stånd anses vara tillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar och effekter om inte reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I remissen anges att bestämmelser om skyldigheter för aktörer som möter elanvändarna på elhandelsmarknaden regleras i elmarknadsdirektivet. Förslaget som föreslås i remissen ska också utgå från de, vid rapportens framtagning, kommande ändringarna i ellagen enligt propositionen 2022/23:59 Genomförande av elmarknadsdirektivet när det gäller leverans av el och aggregering. De förslag som lämnas i remissen ska dock enligt Ei, gå utöver det

minimikrav som finns i elmarknadsdirektivet. Ei menar att ansvarsfördelningen mellan elhandelsföretag och mellanhänder inte regleras i elhandelsdirektivet och att myndigheten föreslår mer långtgående reglering för att se till att elanvändarens rättigheter inte riskeras att urholkas när avtal ingås med mellanhand. Förslaget går också utöver EU-lagstiftningen vad gäller anmälnings- och rapporteringsskyldigheterna, skälet till detta anges vara att uppgifterna behövs för att Ei ska kunna sköta sitt tillsynsansvar. Regleringarna om fullmakter och uppsägningstid, som också sträcker sig utöver vad som krävs i elmarknadsdirektivet, anges behövas för att ge elanvändare större möjlighet att agera som aktiva kunder i enlighet med direktivet.

Ei bedömer sammanfattningsvis att samtliga författningsförslag överensstämmer med skyldigheterna som följer av Sveriges anslutning till EU.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt hur Ei bedömt att förslaget överensstämmer med EU-rätten. Beskrivningen omfattar förslaget som helhet och även respektive delförslag, den tydliga beskrivningen uppskattas av Regelrådet. Förslagsställaren har också motiverat varför svensk reglering ska vara mer långtgående än EU-regleringen. Regelrådet gör ingen bedömning i sak men anser att en sådan motivering höjer konsekvensutredningens kvalitet som helhet.

Regelrådet finner att beskrivningen av hur förslaget överensstämmer med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Ei föreslår att förslaget ska träda i kraft 1 januari 2024. Det anges även att datumen kan behöva ändras beroende på beredningen inom Regeringskansliet. Ei beskriver också hur datum för ikraftträdande måste ta hänsyn till branschens möjlighet att anpassa sina verksamheter till reglerna. Samt att informationsinsatser bör planeras så att berörda aktörer får tydlig information om vilka regler som gäller. Hur informationsinsatserna ska se ut i detalj bedöms dock planeras i anslutning till att bestämmelserna beslutas och träder i kraft.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet noterar att Ei föreslagit ett datum för ikraftträdande som redan passerat. Vad Regelrådet förstår har inget annat datum för tidpunkt för ikraftträdande föreslagits. Av det som Ei beskrivit är det tillräckligt tydligt i konsekvensutredningen vilken särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande som bör tas. Det framgår också att ett annat datum kan behöva föreslås. Regelrådet håller med om att ett nytt datum bör föreslås och att datumet bör ta hänsyn till vad som framgår i förslagets konsekvensutredning.

Vad gäller frågan om behov av särskilda informationsinsatser anser Regelrådet att det tydligt framgår att informationsinsatser behövs. Enligt Regelrådets bedömning menar förslagsställaren att behovet om de ska vara speciella eller inte bör avgöras i anslutning till förslagets beslut. Det kunde enligt Regelrådets mening tydligare beskrivits hur avgörandet ska göras, framför allt relaterat till vilken anpassningstid som är rimlig för företagen men det är inget som påverkar Regelrådets bedömning av aspekten som helhet.

Regelrådet finner att redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är, utifrån förutsättningarna för remissen, godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Ei beskriver vilka företag som kommer beröras av ett eller flera av förslagens delar. Det ska röra sig om elanvändare om 855 000 mikroföretag och ytterligare 45 000 företag som är större än mikroföretag. Elhandelsföretagen kommer också påverkas av förslaget, de är cirka 140 i antal, fördelat relativt lika mellan mikro-, små, medelstora och stora företag.

Även de cirka 150 elnätsföretagen påverkas indirekt av förslaget, för vilka storleken varierar från små ekonomiska föreningar med ett tiotal kunder till stora företag med hundratusentals kunder.

Antalet företag som agerar leverantörer av mellanhandstjänster uppskattar Ei till 17 – 22. Ei beskriver att antalet kunder hos leverantörerna varierar mellan 1 800 till dryga 10 000, delvis beroende på om företaget renodlat är en leverantör av mellanhandstjänster inom elhandelsmarknaden och om de enbart vänder sig till företagskunder. Det uppskattas även finnas 10 – 15 elhandelsföretag erbjuder mellanhandstjänster och uppskattat 5 – 10 företag som är leverantörer av aggregeringstjänster.

Regelrådet gör följande bedömning. Av remissen framgår att ett problem som förslaget ska försöka lösa är att det inte finns tillräckliga data om vilka företag som agerar på elhandelsmarknaden. Det motiverar också enligt Regelrådet varför förslagsställaren behöver göra uppskattningar gällande berörda antal företag och deras storlek. Uppskattningen som gjorts bedöms vara tillräcklig av Regelrådet. Det är också enligt Regelrådet tillräckligt tydligt vilken bransch som företagen tillhör.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagsställaren beskriver hur förslagens påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet har bedömts kvalitativt och i de fall det varit möjligt även kvantitativt. Vissa detaljer kring fakturor och information som elanvändare ska få från leverantörer av mellanhandstjänster och tredje part ska motsvara fakturor och information som elanvändare ska få av elhandelsföretagen. De detaljerna uppges vara avhängigt förslag i propositionen om genomförande av elmarknadsdirektivet (2022/23:59) som vid tidpunkten för framtagandet av detta förslag inte hade beslutats, varför kvantifieringar av de förslagen inte gjorts i remissen

Leverantörer av mellanhandstjänster

Förslagen avseende leverantörer av mellanhandstjänster uppskattas av Ei påverka både leverantörer av mellanhandstjänster och elhandelsföretag. I och med skyldigheterna som föreslås åläggas leverantörerna av mellanhandstjänster påverkas företagen till exempel genom att de behöver gå igenom och uppdatera sina avtalsvillkor, erbjuda fler betalningssätt och skapa rutiner för att hantera klagomål. Även elhandelsföretagen kan behöva se över rutiner och information. Totalt uppskattas förslagen medföra engångskostnaderna om drygt 6,4 – 15,5 miljoner kronor. Tidsåtgången har beskrivits för respektive förslag som bedöms påverka företagen. Till exempel skulle förslaget om att system med förskottsbetalning avseende överföring av el ska ha skäliga villkor innebära att en jurist behöver se över och eventuellt ändra nuvarande avtal, arbetet uppskattas ta 40 timmar och ska sedan läsas och godkännas av vd, vilket uppskattas ta 8 timmar.

Ångerrätt för mikroföretag

Ei uppskattar att mellan 796 000 och 852 000 mikroföretag skulle ha möjlighet till ångerrätt i och med förslaget. En risk som följer av förslaget är att ångerrätten används systematiskt av kunder för att minska företagets kostnader vid prissänkningar. Förslaget förväntas därför leda till vad Ei kallar en offertprisrisk där elhandelsföretag kan behöva försäkra sig mot en sådan systematisk användning av ångerrätten genom ökade priser generellt. Ei exemplifierar vad en sådan riskpremie skulle innebära i kostnader för mikroföretagen och uppskattar riskpremien till totalt 3,28 – 16,4 miljoner kronor per år (räknat i 2021 års priser). En kostnad som alltså skulle falla på kunden, fördelat på antalet mikroföretag innebär det en årlig kostnad om 4 – 53 kronor per företag. Ei bedömer vidare att elhandelsföretagens och leverantörer av mellanhandstjänsters avtal behöver ses över och samma företag och även elnätföretag behöver hantera byten av elavtal. Totalt uppskattas att de initiala kostnaderna till följd av detta vara mellan ca 6,9 och 16,4 miljoner kronor. Kostnaden innefattar en jurists arbete med att se över och eventuellt uppdatera nuvarande avtal och genomläsning, godkännande av vd eller motsvarande och uppdatering av webbsida av administratör om 40 – 80, 8 och 8 timmar vardera. De löpande kostnader för elhandelsföretag och leverantörer av mellanhandstjänster som följer av att de behöver hantera de ärenden då ett mikroföretag ångrar sig. Arbetet uppskattas ta en halvtimme för en medarbetare och om 2 – 10 procent av mikroföretagen kommer nyttja ångerrätten uppgår kostnaden till 3,7 – 18,9 miljoner kronor per år. Även elnätföretagen uppskattas få ökade löpande kostnader till följd av förslaget för att hantera mikroföretagens byte av elleverantör. De flesta av ärendena bedöms kunna hanteras automatiskt med de system som finns idag men om ändå 5 procent av ärendena behöver manuell handpåläggning uppskattas det ta 1 – 2 timmar av nätföretagens medarbetare och med portokostnader uppskattas arbetet kosta 87 000 – 685 000 kronor per år.

Anmälnings- och rapporteringsplikt

Förslaget om anmälnings- och rapporteringsplikten innebär att företagen dels initialt behöver anmäla företagen till Ei, dels löpande behöver uppdatera information om till exempel kunder. Vilka uppgifter som ska anmälas och rapporteras in ska enligt Ei föreslås i kommande föreskrifter men Ei uppskattar ändå att tidsåtgången innebär initiala kostnader om totalt 160 000 – 230 000 kronor som innefattar att en vd registrerar sig i systemet som uppskattas ta en halvtimme. De löpande kostnaderna uppskattas 40 000 – 345 000 kronor per år och innefattar att medarbetare spenderar 20 – 60 minuter vid 4 till 6 tillfällen för rapporteringen.

Fullmakter

Regleringen gällande fullmakter bedöms innebära att avtalsvillkoren behöver ses över av en jurist, vilket uppskattas ta 20 timmar. Systemen för själva signeringen kan också behöva ses över, vilket bedöms behöva göras av en systemvetare under cirka 40 timmar. Kostnaderna för det initiala arbetet uppskattas av Ei kosta 5,9 – 8,5 miljoner kronor. Vidare innebär förslaget nya löpande kostnader för att signera nya avtal vilket uppskattas medföra en kostnadsökning om 280 000 – 840 000 kronor per år.

Uppsägningstid

Förslaget att reglera uppsägningstiden innebär enligt Ei att avtalsvillkoren kan behöva ses över. Många företag uppskattas redan ha en uppsägningstid på maximalt 1 månad men Ei har ändå beräknat kostnaden för arbete som om alla företag behöver se över villkoren. Arbetet uppskattas ske av en jurist och förväntas ta 8 timmar. Därutöver behöver villkoren uppdateras på företagets webbsidor, vilket uppskattas göras av en webbadministratör och ta 4 timmar. Den totala initiala kostanden skulle då motsvara 1,1 – 1,5 miljoner kronor. Förslaget

kommer också påverka de portföljvital som några elhandelsföretag erbjuder eftersom även de behöver se över sina avtalsvillkor. Det bedöms behöva göras av en nationalekonom/analytiker tillsammans med en jurist och uppskattas ta cirka 40 timmar per person. Därefter ska företagets vd eller motsvarande ta del av beslutsunderlaget och göra relevanta övervägande, vilket beräknas ta cirka 10 timmar. Om 25 – 50 företag antas erbjuda portföljvital medför förslaget en initial kostnad om 1,5 – 3 miljoner kronor.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren har enligt Regelrådet tydligt redovisat vilken påverkan förslaget kan medföra på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet. Det framgår också av remissen vilka förslag vars konsekvenser som vid tidpunkten för förslagens framtagning inte varit möjliga att ge kvantitativa beskrivningar av och förslagsställaren har motiverat varför detta inte varit möjligt på ett tydligt sätt. Regelrådet kan konstatera att rapporten som remissen består av togs fram en tid innan remissen skickades ut, under tiden har propositionen om genomförande av elmarknadsdirektivet beslutats.

Regelrådet noterar också att vid tidpunkten för Regelrådets granskning av detta förslag granskar rådet även Ei:s förslag till Energimarknadsinspektionens föreskrifter om elleverantörers information till elanvändare, Regelrådets diarienummer RR 2024-26. Det framgår av Ei:s rapport om oschyssta affärsmetoder att även leverantörer av mellanhandstjänster ska omfattas av föreskrifter gällande fakturering och information som gäller överföring och leverans av el samt ska omfattas av föreskrifter vad gäller leverantörernas skyldighet att lämna viss information till elanvändare på sina webbplatser, i reklam eller på annat sätt. Detta torde innebära att detaljerna som uppges vara avgörande för att beräkna detta förslags påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet nu delvis klargjorts och konsekvenserna skulle kunna likna de konsekvenser som beskrivits i Ei:s remiss om Energimarknadsinspektionens föreskrifter om elleverantörers information till elanvändare. Regelrådet har i sin granskning inte beaktat hur de olika förslagen kan påverka varandra men uppfattar det som att förslagen till viss del överlappar varandra vad gäller påverkan för företag som både är elhandelsföretag och leverantörer av mellanhandstjänster. Regelrådet anser att det hade varit gynnsamt om konsekvensutredningen för denna remiss kompletterats med kvantitativa beskrivningar av förslagets påverkan på företag utifrån de förmodade klargjorda detaljerna som diskuterats ovan.

Regelrådet skulle vidare också uppskattat en tydlig sammanställning av förslagets uppskattade initiala och löpande kostnader. Att det som nu angetts inte gjorts belastar dock inte Regelrådets bedömning av förslagsställarens beskrivning av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och kostnader.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företagskostnader, tidsåtgång och kostnader är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Flera av förslagets delar anges ha som mål att påverka konkurrensförhållandena på elhandelsmarknaden både positivt och negativt. Flera av förslagen bedöms leda till ökad rörlighet på marknaden, vilket ska leda till ökad konkurrens på marknaden. Förslaget innebär också enligt förslagsställaren att konkurrensvillkoren blir mer jämbördiga, vilket är positivt för konkurrensen.

Förslaget anges också medföra negativa påverkan på konkurrensförhållandena, framför allt i form av ökade kostnader, vilket uppskattas minska marginalerna för företagen och kan öka priserna mot kund.

För tjänsten om portföljavtal förväntas förslaget vara negativt ur konkurrenshänseende eftersom det innebär en högre risk för elhandelsföretagen att erbjuda tjänsten med en uppsägningstid på en månad då det blir osäkrare om en kund är kvar lika länge som portföljen prissäkrat elen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är genomgående tydligt hur förslagen bedöms påverka och även har som mål att påverka konkurrensförhållandena för berörda företag. Beskrivningen anses vara tillräcklig.

Regelrådet finner därmed att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att ingen annan påverkan än den som beskrivits i remissen kan identifieras. Regelrådet ser inte heller någon uppenbar anledning att ifrågasätta Ei:s bedömning.

Regelrådet finner att redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden som godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

En del av förslagets syfte är att stärka elanvändarens position på elhandelsmarknaden. Remissen tar särskilt upp problematiken som kan uppstå när ett mikroföretag ingår avtal på elhandelsmarknaden. Eftersom avtal ingås mellan två näringsidkare som i lagens mening anses vara jämbördiga parter kan inte mikroföretagen luta sig mot konsumentskyddande regler trots att de, enligt remissen, ofta har en svag ställning jämfört med sin avtalspart. Mot denna bakgrund föreslås att mikroföretag i ellagen ska ha motsvarande rättigheter som en konsument har i lagen om distansavtal vad gäller ångerrätt.

Av förslaget framgår att ingen särskild hänsyn till små företag bör tas vid reglernas utformning. Flera anledningar till detta beskrivs. Framför allt skulle en anpassning till små företag för vissa förslag strida mot förslagets huvudsyfte om att motverka oschyssta affärsmetoder eftersom sådana oschyssta affärsmetoder fortfarande skulle kunna finnas på marknaden, så länge företagen som använde sig av dem är små.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren har tydligt angett om särskild hänsyn till små företag bör tas vid reglernas utformning. Ställningstagandet har även motiverats tydligt. Det är också tydligt hur vissa förslag direkt vänder sig till att förbättra positionen för mikroföretag på marknaden.

Regelrådet finner därmed att beskrivningen av om särskild hänsyn till små företag bör tas vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet har bedömt att det remitterade förslagets konsekvensutredning uppfyller de krav som ställs på en sådan. Enligt Regelrådet har förslagsställaren tydligt beskrivit förslagets bakgrund och syfte. Det framgår tydligt vilka alternativa lösningar som beaktats och varför de valts bort och förslagsställaren har också beskrivit vilka effekter som bedöms uppstå om ingen reglering kommer till stånd. I remissen framgår också hur åtgärderna som föreslås bedöms gå utöver minimikraven på EU-nivå och förslagsställaren motiverar varför förslaget går utöver EU-rätten, vilket Regelrådet har uppskattat. Det beskrivs också hur de åtgärder som föreslås också stämmer överens med EU-rätten. Vad gäller särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser noterar Regelrådet att det datum som föreslås redan passerat och att förslagsställaren eventuellt kunde tydliggöra hur behovet av speciella informationsinsatser ska avgöras. Trots detta anser Regelrådet att beskrivningen är tillräcklig eftersom det tydligt beskrivs vilken hänsyn som bör tas när ett nytt datum för ikraftträdelse bestäms och att behovet av speciella informationsinsatser bör tas i samband med ikraftträdandet.

Regelrådet har också funnit att förslagsställaren tydligt beskrivit vilka företag som berörs av förslaget utifrån antal, storlek och bransch. Det noteras att beskrivningen bygger på uppskattningar men det kan enligt Regelrådet accepteras eftersom förslagsställaren också beskriver ett behov av att samla in data om vilka aktörer som finns på marknaden, ett behov som också ett delförslag ska hantera. Regelrådet har vidare funnit att förslagsställaren tydligt bedömt och uppskattat förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet. För att ytterligare öka konsekvensutredningens kvalitet skulle Regelrådet önskat att förslagsställaren sammanställt de uppskattade initiala och löpande kostnaderna. Men att det inte gjorts påverkar inte Regelrådets bedömning av aspekten som helhet.

Regelrådet har också bedömt att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag genomgående är tydlig och tillräcklig. Även beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden bedöms som tillräcklig och godtagbar.

Regelrådet noterar att förslagsställaren tydligt tar ställning i frågan om särskild hänsyn till små företag ska tas vid regleringens utformning. Ställningstagandet har också tydlig motiverats, vilket Regelrådet uppskattar.

Sammantaget har Regelrådet funnit att förslagets konsekvensutredning är utförlig, beskrivande och tillräcklig i alla delar.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 21 februari 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Anna-Sara Falk

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna-Sara Falk
Föredragande